

Miljö- och energidepartementet
Klimatenheten
103 33 STOCKHOLM

Datum: 2016-10-18
Vår referens: 2016/1344/10.1
Er referens: M2016/01735/KI

m.registrator@regeringskansliet.se
petter.hojem@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige

SMHI har tagit del av rubricerade remisshandlingar och har följande synpunkter.

Klimatet förändras och orsaken är mänskliga aktiviteter inom flera olika sektorer och i alla världens länder. Redan nu kan klimatförändringens effekter på ekosystem påvisas på alla kontinenter och i världshaven, och en viss fortsatt förändring och dess effekter är oundviklig. Ett intensifierat arbete för att minska mängden växthusgaser är därför av största vikt för att bekämpa klimatförändringen och begränsa effekterna. Det är möjligt att hålla den globala temperaturökningen under två grader (IPCC, 2014) förutsatt ambitiös klimatpolitik, beslut och implementering av åtgärder.

SMHI delar därför beredningens uppfattning att takten för minskning av växthusgasutsläpp måste ökas både nationellt och internationellt. För att bidra till detta bör Sverige intensifiera sitt arbete för att främja utvecklingen inom EU och internationellt. Inte minst gällande möjliggörandet av en aktiv skattepolitik som prissätter utsläppen av växthusgaser och stöttar utbyggnad av förnybar energi.

De nationellt föreslagna målen är ambitiösa och relevanta men en farhåga finns att de trots detta är otillräckliga.

SMHI välkomnar beredningens förslag om ökade uppdrag till myndigheter gällande rådgivning och styrning inom samhällsutvecklingen. Inte minst när det gäller byggandet av framtidens samhällen då klimatfrågan måste ha en självklar roll både inom området utsläppsminskningar men även inom området anpassning till nuvarande och förändrat klimat. Om förändringar ska genomföras inom PBL bör klimatanpassningsfrågor också belysas. Om ett kunskapslyft ska göras inom klimatfrågan relaterat till ovan nämnda lagstiftning, bör underlagsmaterial från SMHI gällande myndighetens expertområden ingå som en bas i ett sådant utbildningspaket.

SMHI uppskattar beredningens arbete att ta fram en partiöverskridande strategi för en samlad svensk luftvårdspolitik. De senaste årtiondena har luftkvaliteten i Sverige generellt sett förbättrats, dock med några undantag. Det är viktigt att poängtera att för att nå såväl de indikativa som bindande utsläppstaken, kommer ytterligare åtgärder att behöva genomföras i svensk luftvårdspolitik.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

601 76 Norrköping Besök Folkborgsvägen 1 Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Anton Tamms väg 1 4 tr
194 34 UPPLANDS VÄSBY

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 Västra Frölunda

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 Malmö

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall

Ett problemområde är småskalig vedeldning. Att skynda på införandet av strängare miljökrav vid installation av eldstäder samt ändra reglerna så att byte av eldstad blir anmälningspliktig, för att undvika att eldstäder som inte uppfyller kraven installeras, är nödvändiga åtgärder. SMHI stöder förslaget på införande av ett svenskt sotregister för att kunna kartlägga emissioner och halter från småskalig vedeldning samt förändringar i dessa. SMHI understryker även vad som skrivs i betänkandet om att införandet måste ske så att den administrativa bördan blir så liten som möjligt, t.ex. genom att använda befintliga register.

På flera ställen i strategin diskuteras hållbar samhällsplanering. SMHI instämmer i förslaget att arbeta för att öka andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång till 25 % år 2025, samtidigt som andelen transporter med bil måste minska markant. För att klara utmaningarna inom klimat och luftmiljö räcker det inte att förlita sig på den tekniska utvecklingen, utan vi kommer också behöva ändra på våra levnadsvanor. I förslaget nämns även att målet på sikt är en ökning med 50 % för andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång, men utan preciserat årtal. En sådan precisering bör göras för att tydliggöra målsättningen och skynda på förändringen.

En annan aspekt i samhällsplanering som bör beaktas är att förtätning kan leda till försämrad luftkvalitet. För att undvika den utvecklingen krävs det att utsläppen från transportsektorn samtidigt minskar. Därför bör ytterligare ansträngning göras för att öka andelen elfordon i Sveriges bilpark. Vid ökad biobränsleanvändning bör luftkvaliteten tas med som en viktig del i arbetet.

I strategin nämns att kraven att mäta och beräkna luftkvaliteten för kommuner kan vara för höga då kommunerna ofta inte har den nödvändiga kompetensen och resurserna. SMHI anser att kraven är nödvändiga för att nå miljömålet frisk luft och för att möta befintlig lagstiftning. Det är dock viktigt att de lokala ansträngningarna möts upp med ett tillräckligt stort stöd från nationella expertmyndigheter inom området, så att kompetensen blir tillräckligt stor för ett effektivt genomförande. Som ett steg för att möta upp detta behov tar SMHI på uppdrag av Naturvårdsverket fram en vägledning till kommunerna för framtagande av inledande kartläggning och objektiv skattning.

Generaldirektör Rolf Brennerfelt har beslutat i detta ärende som beretts av Lena Lindström och Erik Engström vilka också föredragit ärendet.

Rolf Brennerfelt
Generaldirektör